

MODERNİZMİ ESAS ALAN YAZARLAR

Haldun Taner (1915-1986)	Sait Faik Abasıyanık (1906-1954)	Bilge Karasu (1930-1995)	Vüs'at O. Bener (1922-2005)	Yusuf Atılgan (1921-1989)	Nezihe Meriç (1925-...)	Attıla İlhan (1925-2005)	Adalet Ağaoğlu (1929-...)	Fürüzan (1935 - ...)	Orhan Pamuk (1952-...)
<p>ÖYKÜ: *Şişhane'ye Yağmur Yağıyordu *Onikiye Bir Var Yaşasın Demokrasi Tuş Ayışığında Çalışkur Konçınalar Sancho'nun Sabah Yürüyüşü Kızıl Saçlı Amazon Yalıda Sabah OYUN: *Keşanlı Ali Destanı Günün Adamı, Dışardakiler, Ve Değirmen Dönerdi , Fazilet Eczanesi, Lütfen Dokunmayın , Huzur Çıkmazı , Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım, Zilli Zarife, Vatan Kurtaran Şaban Bu Şehr-i İstanbul Ki Sersem Kocanın Kurnaz Karısı Astronot Niyazi Ha Bu Diyar Dün Bugün Aşk-u Sevda Dev Aynası Yâr Bana Bir Eğlence Ayışığında Şamata Hayırdır İnşallah Eşeğin Gölgesi Haldun Taner Kabare FIKRA-GEZİ-SÖYLEŞİ: Devekuşuna Mektuplar Hak dostum Diye başlayalım Söze Düşsem Yollara Yollara Ölürse Ten Ölür Canlar Ölesi Değil Yaz Boz Tahtası Çok Güzelsin Gitme Dur Berlin Mektupları Koyma Akıl Oyma Akıl Önce İnsan Olmak ÖDÜLLERİ Sait Faik :Onikiye Bir Var ile Türk Dil Kurumu Tiyatro Ödülü Sersem Kocanın Kurnaz Karısı ile Sidat Simavi Vakfı</p>	<p>ROMAN: Medar-ı Maişet Motoru Kayıp Aranıyor Yaşamak Hırsı ÖYKÜ: Semaver Sarnıç Şahmerdan Lüzumsuz Adam Mahalle Kahvesi Havada Bulut Kumpanya Havuz Başı Son Kuşlar Alemdağ'da Var Bir Yılan Az Şekerli Tüneldeki Çocuk Balığın Ölümü-Yaşasın Edebiyat , Açık Hava Oteli , Müthiş Bir Tren , ŞİİR: Şimdi Sevişme Vakti</p>	<p>ROMAN: Gece ÖYKÜ: Troya'da Ölüm Vardı Uzun Sürmüş Bir Günün Akşamı Göçmüş Kediler Bahçesi Kismet Büfesi Kilavuz DENEME: Ne Kitapsız Ne Kedisiz Narla İncire Gazel ÖDÜLLERİ Sait Faik Hikaye Armağanı Uzun Sürmüş Bir Günün Akşamı Sedat Simavi : Ne Kitapsız Ne Kedisiz ile</p>	<p>Roman Buzul Çağının Virüsü Bay Muannit Sahtegi'nin Notları Öykü Dost Yaşamasız Siyah-Beyaz Mızıkalı Yürüyüş Kara Tren Kapan Oyun İhlamur Ağacı İpin Ucu</p>	<p>Roman Aylak Adam Anayurt Oteli Canistan Öykü Bodur Minareden Öte Eylemci Bütün Öyküleri; Çocuk Kitabı Ekmek Elden Süt Memeden Çeviri Toplumda Sanat K. Baynes; Piyas Çikiş Gecesi</p>	<p>Roman *Korsan Çıkmazı ÖYKÜ *Bozbulanık Topal Koşma Menekşeli Bilinç Dumanaltı Bir Kara Derin Kuyu Yandırma Gülün İçinde Bülbül Sesi Var Oyun Sular Aydınlanıyordu Sevdican Çin Sabahta Çocuk Kitapları Alağün Çocukları *Küçük Bir Kız Tanıyorum *Dur Dünya Çocukları Bekle *Ahmet Adında Bir Çocuk Anı Çavlanın İçinde Sessizce</p>	<p>ŞİİR: Duvar Sisler Bulvarı Yağmur Kaçağı Ben Sana Mecburum Bela Çiçeği Yasak Sevişmek Tutkunun Günlüğü Böyle Bir Sevmek Elde Var Hüzün Korkunun Krallığı Ayrılık Sevdaya Dahil ROMAN: Sokaktaki Adam Zenciler Birbirine Benzemez Kurtlar Sofrası / Bıçağın Ucu Sırtlan Payı Yaraya Tuz Basmak Bekle Fena Halde Leman Dersaadet'te Sabah Ezanları Haco Hanım Vay O Karanlıkta Biz</p>	<p>Roman: *Ölmeye Yatmak *Fikrimin İnce Gülü *Bir Düşün Gecesi *Ruh Üşümesi Yazsonu Üç Beş Kişi Hayır Romantik Bir Viyana Yazı Öykü : *Yüksek Gerilim Sessizliğin İlk Sesi Hadi Gidelim Hayatı Savunma Biçimleri Oyun: Evcilik Oyunu Çatıdaki Çatlak Sınırlarda Tombala Üç Oyun: Bir Kahramanın Ölümü, Çıkış, Kozalar Kendini Yazan Şarkı Duvar Öyküsü Çok Uzak-Fazla Yakın Fikrimin İnce Gülü Anı : Göç Temizliği Gece Hayatım Rüya Anlatısı,</p>	<p>ROMAN: *47'liler *Berlin'in Nar Çiçeği ÖYKÜ: *Parasız Yatılı *Benim Sinemalarım Kuşatma Gecenin Öteki Yüzü Gül Mevsimidir GEZİ-RÖPORTAJ: Yeni Konuklar Balkan Yolcusu Ev Sahipleri OYUN: Redife'ye Güzelleme Kış Gelmeden ŞİİR: Lodoslar Kenti ÖDÜLLERİ Sait Faik Hikaye Armağanı, Parasız Yatılı ile Türk Dil Kurumu Roman Ödülü, 47'liler ile</p>	<p>ROMAN: *Cevdet Bey ve Oğulları *Kara Kitap *Yeni Hayat Sessiz Ev Beyaz Kale Benim Adım Kırmızı Kar Masumiyet Müzesi ANI: İstanbul: Hatıralar ve Şehir Babamın Bavulu SENARYO: Gizli Yüz senaryo</p>
	Oğuz Atay (1934-1977)	Ferit Edgü (1936-...)	İnci Aral (1944 - ...)	Rasim Özdenören (1940-...)	Pınar Kür (1945-...)	Latife Tekin (1957-...)	Nazlı Eray (1945-...)	HASAN ALİ TOPTAŞ	LEYLA ERBİL
	<p>ROMAN: Tutunamayanlar Tehlikeli Oyunlar Bir Bilim Adamının Romanı ÖYKÜ: Korkuyu Beklerken OYUN: Oyunlarla Yaşayanlar</p>	<p>Roman Kimse, O/Hakkari'de Bir Mevsim, Eylülün Gölgesinde Bir Yazdı, Öykü Kaçkınlar Bozgun Av Bir Gemide Çığlık Binbir Hece Doğu Öyküleri İşte Deniz, Maria, Do Sesi, Avara Kasnak Nijinski Öyküleri</p>	<p>Roman: Yeni Yalan Zamanlar, Ölü Erkek Kuşlar, Hiçbir Aşk Hiçbir Ölüm, İçimden Kuşlar Göçüyor, Mor Öykü: Ağda Zamanı, Kıran Resimleri, Uykusuzlar, Sevginin Eşsiz Kışı, Gölgede Kırk Derece</p>	<p>Roman: Gül Yetiştiren Adam Hikâye: Hastalar ve Işıklar, Çözülme, Çok Sesli Bir Ölüm, Çarpılmışlar, Denize Açılan Kapı, Kuyu, Ansızın Yola Çıkmak Deneme: Kafa Karıştıran Kelimeler, Yaşadığımız Günler, Yumurtayı Hangi Ucundan Kırmalı, Yeni Dünya Düzeninin Sefaleti, Ruhun Malzemeleri, Ben ve Hayat ve Ölüm, İpin Ucu</p>	<p>Roman: Yarın Yarın, Küçük Oyuncu, Asılacak Kadın, Bitmeyen Aşk, Bir Cinayet Romanı, Sonuncu Sonbahar Öykü: Akışı Olmayan Sular, Bir Deli Ağaç, Hayalet Hikâyeleri, Cinayet Fakültesi Çeviri: Bağla Şu İş, Aç Sınıfın Laneti</p>	<p>Roman: Sevgili Arsız Ölüm, Berci Kristin Çöp Masalları, Gece Dersleri, Buzdan Kılıçlar, Aşk İşaretleri, Ormanda Ölüm Yokmuş, Unutma Bahçesi Senaryo: Bir Yudum Sevgi Anı: Gümüşlük Akademisi</p>	<p>ROMAN: Pasifik Günleri Orphee Yıldızlar Mektup Yazar Arzu Sapağında İncek Var, İmparator Çay Bahçesi Uyku İstasyonu Deniz Kenarında Pazartesi Aşık Papağan Barı Ayışığı Sofrası Aşkı Giyinen Adam Sis Kelebekleri ÖYKÜ: Ah Bayım Ah Geceyi Tanıdım Kız Öpme Kuyruğu Hazır Dünya Eski Gece Parçaları Yoldan Geçen Öyküler Aşk Artık Burada Oturmuyor Kuş Kafesindeki Tenor Elyazması Rüyalar</p>	<p>Roman Gölgesizler, Bin Hüzünlü Haz, Kayıp Hayaller Kitabı, Uykuların Doğusu Sonsuzluğa Nokta Öykü Bir Gülüşün Kimliği Yoklar Fısıltısı Ölü Zaman Gezginleri</p>	<p>ROMANLARI: Tuhaf Bir Kadın Karanlığın Günü Mektup Aşkları Cüce Üç Başlı Ejderha Kalan Tuhaf Bir Erkek ÖYKÜLERİ: Hallaç Gecede Eski Sevgili</p>

MODERNİZMİ ESAS ALAN ESERLER VE YAZARLAR

Modernizm; bilimsel, siyasal, kültürel gelişmelerle ve sanayi devrimiyle birlikte hareketlenen büyük toplumsal değişime eşlik eden zihniyetin tamamı için kullanılabilen bir terimdir.

Sanat, mimari ve edebiyat alanında on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısından itibaren adından söz ettirmeye başlayan akım, yirminci yüzyılın birinci yarısında etkili olmuştur.

Latince “şimdi”yi ifade eden modern us kelimesinden türeyen modernizm ilk planda geçmişe karşı şimdiki zamanın yüceltilmesini ifade etmektedir.

Temelde dayandığı fikir, geleneksel sanatlar, edebiyat, toplumsal kuruluşlar ve günlük yaşamın artık zamanını doldurduğu ve bu yüzden bunların bir kenara bırakılıp yeni bir kültür icat edilmesi gerektiğidir.

Modernizmde geleneksel olanı günün anlayışına uydurma, geleneksel yapıyı ve anlatımı reddederek yeniyi ortaya çıkarma anlayışı vardır.

Modernist eserlerde toplumdaki değer çatışmaları, bireyin bunalımları, karmaşık ruh hali, yerleşik değerlere isyan, şiire özgü söyleyişlerden de yararlanarak, çağrışımlara açık bir biçimde sembollerle anlatılır.

Dil ve anlatımda geleneksel tekniklerin dışında arayışlara gidilir.

Modernizmi esas alan metinlerde alegorik anlatıma önem verilir.

Yazarlar insanı çevreleyen toplumsal dünyayı yalın bir biçimde anlatmaktan kaçınırlar.

Modernizmi esas alan hikâyelerde olay olmakla birlikte esas olan, olayın birey üzerindeki etkisini anlatmaktır.

Modernizmi esas alan eserlerde yalnızlık, toplumdaki kaçış, geleneksel değerlere başkaldırı gibi konular işlenir.

Modernizmi esas alan eserlerle bireyin iç dünyasını esas alan eserler arasında insan psikolojisine yaklaşım bakımından yakınlıklar vardır.

Modernizmi esas alan eserler, varoluşçuluk akımından etkilenmiştir. Varoluşçuluğa göre, dünyadaki diğer varlıklardan farklı olarak önce var olan sonra ne olduğu belirlenen birey kendi özünü arar, kendisi olmaya çabalar, bu bakımdan birey yaşadığı toplumla da çatışma içindedir.

MODERNİZM VE POSTMODERNİZM

Modernizm Batı’da 20. yy’ın başında, postmodernizm ise 20. yy’ın ikinci yarısında ortaya çıkmıştır. Postmodernizm, modernizmin bir uzantısı olarak ortaya çıkmıştır.

Modernizm “şimdi, yeni başlayan” anlamındadır. Postmodernizm ise “modernizden sonra gelen, modern sonrası” anlamına gelir. Anlaşılabileceği gibi postmodernizm, ana ilkelerini modernizmden almış, modern roman üzerinde yeşermiştir.

Modernist eserler, 19. yy’ın “Balzac romanları” olarak da ifade edilen gerçekçi-gelenekçi roman anlayışının ardından “deneysel biçimcilik” arayışıyla gelişim göstermiştir.

Türk edebiyatına doğal bir süreçle değil de Tanzimat döneminde kültürel değişimle Batı’dan çeviri ve taklitlerle giren geleneksel roman, 1970’lerden sonra yerini modernist ve postmodernist romanlara bırakmıştır. Bu bakımdan Türk edebiyatında modernizm ile postmodernizm aynı zamanda görülmüştür. Türk edebiyatında postmodernizm, modernist özelliklerden 1990’lı yıllardan itibaren arınmaya başlamıştır.

Modernizm, Türk edebiyatında Oğuz Atay’ın “Tutunamayanlar”ıyla (1972) görülür. Tutunamayanlar’ın ardından Yusuf Atılgan’ın “Anayurt Otel”, Ferit Edgü’nün “Hakkârî’de Bir Mevsim”iyle modernist ilk ürünler 1970’lerde verilmeye başlanır. 1950’lerden günümüze ise Latife Tekin (Sevgili Arsız Ölüm), Nazlı Eray (Ay Falcısı), Bilge Karasu (Gece), Orhan Pamuk (Kara Kitap, Yeni Hayat) eserleriyle modernist edebiyatın öncülüğünü yaparlar. Ayrıca Adalet Ağaoğlu, Peride Celal, Erhan Bener, Ahmet Altan, Selim ileri, Nedim Gürsel, Ayla Kutlu modernist öğelere ağırlık verirler.

Hilmi Yavuz’un “Fehmi K’nın Acayip Serüvenleri”, Pınar Kür’ün “Bir Cinayet Romanı”, Hasan Ali Toptaş’ın “Bin Hüzünlü Haz, Gölgesizler”, Metin Kaçan’ın “Ağır Roman, Fındık Sekiz”, İhsan Oktay Anar’ın “Puslu Kıtalar Atlası, Kitabü’l Hiyeradlı romanları ise Türk edebiyatında postmodernist edebiyatın en önemli ürünleridir.

Postmodern romanlar türlere ayrılır: Üst kurmaca romanlar, bilimkurgu romanları, fantastik romanlar, büyülü gerçekçilik romanları... Postmodernist anlatımda iki tür yaklaşım vardır. Birincisi, “seçkin/elitist” eğilimdir ki seçkin okur için yazılan metinleri kapsar. ikincisi “Sıradan” okura hitap eden “popülist” eğilimdir. Örneğin, Murathan Mungan’ın “Üç Aynalı Kırk Oda” adlı metni popülist; Hasan Ali Toptaş’ın “Bin Hüzünlü Haz” adlı anlatısı popülizme hiç yer vermeyen seçkin bir yapıttır.

Postmodernist Anlatıların Özellikleri:

Geleneksel (klasik) romanlardaki klasik olay kurgusuna karşın postmodern romanlarda kurgulanmış bir “olay” yoktur.

Postmodernist anlatılarda amaç, olay anlatmak değil, olayın yarattığı izlenimleri, duyguları anlatmaktır ki bu da “karamsarlık, yalnızlık, bunalım, gerçek arayışı” gibi duyguların ifadesidir.

Geleneksel (klasik) romanlardaki dün-bugün-yarın şeklindeki kronolojik/akıp giden zamana karşın postmodern romanlarda kronolojik bir olay veya anlatım olmadığından, zaman da akışkan değil durağandır; postmodern romanlarda yaşanan “an”lar vardır. Yazar, duruma göre zamanda geriye dönüş (yaşanılanı kesintiye uğratarak geçmişe bir parantez açmak) veya zamanda atlama gibi karışık zaman dilimlerini anlatır.

Postmodern romanlarda, geleneksel romanlarda bulunan neden-sonuç veya başı-sonu sıralaması yoktur.

Geleneksel romanlardaki ilahî anlatıcı, postmodern eserlerde konumdan konuma geçer. Yani bir eserde ilahî, I. tekil, III. tekil bakış açıları iç içe kullanılır.

Postmodern metnin tek/doğru ve mutlak bir yorumu yoktur, okur sayısı kadar yorumu vardır. Aynı şekilde metin birden fazla sonla bitirilebilir.

Metinler, okurun “yaratıcı” olmasını gerektiren bir okuma gerektirir. Geleneksel romanlardaki yazar-metin-kahraman üçlüsünün yerine postmodern romanlarda “okur” önemlidir.

Postmodern metinlerde yazar, anlatımın bir kurmaca olduğunu okura hissettirir; genellikle okurla konuşur ve anlatımın bir hayal ürünü olduğunu vurgular, metni yazma serüvenini olmadık yerde anlatarak metni nasıl kurguladığını okurla paylaşır. Bu anlatım tekniğine, postmodern metinlerde vazgeçilmez olarak kullanılan “üstkurmaca” denir ki kurgunun serüveni olan postmodern metinlerde amaç, “roman yazmak değil roman kurmak”tır.

Postmodernist anlayış, “Dünya ne anlamlıdır ne de anlamsız, vardır o kadar.” (Alain Robbe Grillet) sözüyle özetlenebilir. Yazarlar, anlamsız yaşama anlam katılamayacağına inandıklarından eserlerde estetik bütünlüğü kaldırmak için çeşitli türlerde metin parçalarını bir araya getirirler. Örneğin, bir romanda hem şiir hem günlük hem makale hem masal gibi türler kullanılır veya ansiklopedi maddesi, reklam yazısı gibi parçalar alıntılanır. Böylelikle türler iç içe geçer, geleneksel roman estetiğinden uzaklaşılır, yapıt artık roman değil, tanımlanamaz bir “anlatı” veya “metin” olur.

Kimi zaman kolaj/montaj tekniğinden yararlanılır: Romandan bağımsız, gerçek bir eserden örneğin denemeden alıntı yapılır kimi kez de bir öykü, mektup, masal, anı gibi metin adaları üst üste yığılarak metnin bütünlüğü dıştan bozularak roman kurgusu karmaşıktırılır.

Postmodern romanlarda roman kişileri, başka romanların kahramanlarıyla konuşturulur veya kurgu içinde başka eserlere göndermeler yapılır. Buna “metinlerarasılık” denir.

Postmodern romanlarda, kimi zaman başka türlerin “üslubu” taklit edilir (pastiş). Örneğin Latife Tekin, Sevgili Arsız Ölüm’de destan, halk hikâyesi, masal gibi sözlü edebiyat ürünlerinin üslubunu örneklemiştir. Kimi zaman belli bir metnin “konusu” taklit edilir/örneksenir (parodi). Örneğin Orhan Pamuk, “Benim Adım Kırmızı” romanında daha adından itibaren Umberto Eco’nun “Gülün Adı” romanını örneklemiştir.